

KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHAAKBOND

aan De (plaatsvervangende) leden van de Bondsraad
van H. van Schaijk
betreft Meerjarenbeleidsplan 2007-2010
status Ter bespreking
cc
dd 20 september 2006
nr 06/AZaz/1044/HvS/pv

Meerjarenbeleidsplan 2007 -2010 (eerste aanzet)

Dit stuk is een eerste aanzet ten behoeve van bestuur en medewerkers. De medewerkers hebben ieder hun bijdrage geleverd, maar zien met deze versie voor het eerst een geïntegreerde vorm. Zij kunnen nog allerlei wijzigingen doorvoeren. Tegelijk met de verzending naar de medewerkers, wordt het ook naar de bestuursleden gezonden, omdat het kort dag is voor de verzending van de stukken voor de ingelaste vergadering van de Bondsraad op 30 september 2006. Eventuele wijzigingen dan wel aanvullingen worden per omgaande terug verwacht, zodat deze nog verwerkt kunnen worden in de tweede versie, die op 20 september 2006 met de overige stukken naar de Bondsraad verstuurd zal worden.

Algemeen

In het verleden werd steeds een meerjarenbeleidsplan ontworpen met een looptijd van vier jaar. Na ommekomst van die periode werd dan weer een nieuw meerjaren beleidsplan gemaakt. Zo ook nu.

Gelet op de snelle ontwikkelingen in het algemeen is vier jaar een lange periode om beleid vast te stellen. Nemen we daarbij ook nog de bijzondere positie van de KNSB op dit moment in ogenschouw, dan is duidelijk dat plan en werkelijkheid steeds verder uit elkaar gaan lopen naarmate de tijd voortschrijdt. Hiermee wil niet beweerd zijn, dat het niet langer zin heeft een beleidslijn voor meer jaren uit te stippelen. Dat heeft wel degelijk zin. Belangrijk is echter het lagere termijn beleid elk jaar tegen de achtergrond van de omstandigheden en ontwikkelingen van dat moment te herijken c.q. aan te passen. Op die manier ontstaat een voortschrijdend meerjaren beleidsplan met een zo hoog mogelijk realiteitsgehalte. Dit plan heeft de intentie de eerste in die nieuwe reeks te zijn.

Naast een meerjaren beleidsplan zal er ook per jaar een jaarplan worden gemaakt. Daarin zullen de in dat jaar uit te voeren activiteiten uitvoerig worden beschreven. Bijgevolg kan het meerjaren beleidsplan beperkt worden tot de hoofdlijnen van beleid.

Algemene beleidslijnen

Het bestuur wil in de komende beleidsperiode de volgende doelen nastreven:

- Het financieel (weer) gezond maken van de KNSB
- Het ombuigen van de dalende tendens in het ledenbestand naar een stijgende; ledenwerving door de verenigingen zelf op basis van geïnventariseerde 'best practices' en het marketingplan (naar verwachting nog in 2006 gereed)
- Het verder ontwikkelen van de KNSB naar een klantgerichte organisatie
- Het ontwikkelen van een systeem van gedifferentieerd lidmaatschap; Nog in 2006 zal worden gestart met een pilot op het gebied van een schoolschaaklidmaatschap
- Het ontwikkelen van een sociaal protocol van ontvangst en bejegening van nieuwe en potentiële leden van een vereniging
- Het ontwikkelen van basisvoorwaarden voor een vereniging om naast de traditionele schaker ook de 'spelers' te gaan opnemen en behouden voor de vereniging
- Het ontwikkelen van een systeem van ambassadeurs van de KNSB, die de bond vertegenwoordigen op ledenvergaderingen van regionale bonden en bij bijzondere jubilea en gebeurtenissen
- Het aangaan van een sponsorcontract voor kleding van topschakers en hun begeleiders op officiële (vertegenwoordigende) toernooien
- Het ontwikkelen van een sponsorbeleid en daar op gebaseerde sponsorpakketten
- Het instellen van een redactiecommissie voor Schaakmagazine, een elektronische versie 'schaaknieuws' en de website
Hierin wordt tevens begrepen de ontwikkeling van een nieuw grafisch ontwerp voor de website
- Het opzetten van een databestand schaaknetwerk ('who is who' in het Nederlandse schaakwereldje)
- Als sluitstuk het ontwerpen van nieuwe statuten en huishoudelijk reglement

Breedtesport

In de afgelopen periode kreeg de KNSB te maken met een forse teruggang van het aantal leden. Uit onderzoek onder de leden is gebleken dat vooral de instroom van nieuwe leden achterbleef bij voorgaande jaren. In de zomer van 2005 is met ondersteuning van NOC*NSF gestart met de ontwikkeling van een Strategisch Marketing Plan met als doel het vergroten van ons marktaandeel.

In het Strategisch Marketing Plan zijn systematisch de sterke en zwakke punten van de KNSB doorgelicht en in relatie gebracht met de externe kansen en bedreigingen.

In november 2005 bij de aanstelling van een geheel nieuw bestuur zijn daaropvolgend de contouren van het SMP duidelijk vastgesteld.

Gesignaleerde knelpunten

De volgende knelpunten zijn gesignaleerd.

Verenigingen

- te sterke focus op het competitie-element binnen verenigingen. Veel nieuwe spelers haken na een paar avonden klop te hebben gekregen af. Ook haken mensen af omdat er weinig tot geen aandacht is voor sociale aspecten.
- te veel verenigingen liggen onder een minimaal kritische grens qua grootte om voor toestroom en behoud van leden aantrekkelijk te zijn.

Imago/beeldvorming

- een imago dat te elitair is.
- qua imago geldt het nerd-spotje van Vodafone als afschrikwekkend voorbeeld: dit beeld moet veranderd worden.
- de schaaksport is een te op zichzelf gerichte sport, aansluiting bij andere sporten en het socialiseren van de spelomgeving verdient aandacht.
- binnen de schaaksport speelt het competitie-element een te grote rol. Dit brengt o.a. met zich mee een niet-optimale karakterisering door het gebruik van het woord "recreatief" voor niet-competitie schakers;

Doelgroepen

- de schaaksport schenkt te weinig aandacht aan meisjes, allochtonen en groepen als bedrijven, scholen en bestuurlijke organisaties.
- Jongeren haken in de puberteit af.

Organisatie/structuur

- geen cohesie en geen gezamenlijke doelen van schaakbond en schaakverenigingen;
- een te grote autonomie van de individuele verenigingen en regionale bonden;
- een te gefragmenteerde structuur van schaaksporevenementen en van communicatie over de schaaksport.

Potentiële middelen ter verbetering

De volgende verbeteringsideeën worden voorgesteld.

Verenigingen

- aandacht voor betere infrastructuur voor volwassen schaak; hierbij onder andere meer aandacht voor training en partij bespreking.

- vergroten van verenigingen of vergroten van verenigingscompetities dan wel het differentiëren van verenigingslidmaatschappen; verenigingen die qua ledental klein willen blijven moeten tegen een gereduceerd tarief een beperkt lidmaatschap met beperkte benefits kunnen verkrijgen.
- meer aandacht voor sociale aspecten.

Imago/beeldvorming

- aandacht voor en allianties met andere sporten waardoor solitaire imago vermindert.
- profilering van schakers als breder georiënteerde sporters.
- aantrekkelijk maken van schaaksport voor sponsors.
- terminologie aanpassen, zoals bijvoorbeeld het gebruik van de term recreatief schaken.

Doelgroepen

- speciale wervingacties voor meisjes, allochtonen en groepen.
- gerichte activiteiten om de uitval van jeugd tegen te gaan. Te denken valt bijvoorbeeld aan meer teamactiviteiten voor jeugd.

Organisatie/structuur

- aanbieden ledengroep pakket door bond aan verenigingen.
- differentiatie van lidmaatschapsvormen.
- KNSB gaat sturen op eenheid in communicatie (zie ook het stuk: 'de communicatie van de KNSB')
- zie verder, qua structuurvoorstellen, het stuk 'strategische bond'

De breedteschaak projecten in 2007 zullen in het teken staan van het Strategisch Marketing Plan.

De jeugd t/m 12 jaar (met name de schoolschakers) en de masters (45- 65 jaar) zijn de belangrijkste speerpunten. Daarnaast zal een gedifferentieerd lidmaatschap worden ontwikkeld waardoor het aanbod beter afgestemd kan worden op de verschillende doelgroepen.

Kadervorming

Evaluatie meerjarenplan 2003-2006

De kadervorming heeft in de periode 2003 -2006 in het teken gestaan van de groei. In de eerste twee jaren steeg het aantal opleidingen, in de laatste twee jaar stabiliseerde het aantal cursussen. Er lijkt een bovengrens bereikt te zijn voor de huidige cursussen.

Schaakdidactische opleidingen: bij de schaaكدidactische opleidingen bleek vooral de opleiding tot Schaaktrainer A in trek te zijn. Er werden aanzienlijk meer Schaaktrainers A opgeleid dan beoogd. Daarentegen bleef het aantal Schaaktrainers B en C achter.

Het licentiesysteem voor Schaaktrainers A, B en C is niet goed van de grond gekomen. De belangstelling voor de licentie Schaaktrainer A bleef sterk achter bij de prognose. De belangstelling voor de bijscholingen, een belangrijk onderdeel van licentiesysteem, was wel goed.

De kadermentoren hebben in de periode 2003-2005 een belangrijke rol gespeeld bij het vergroten van de belangstelling voor de cursussen en het verbeteren van de kwaliteit van de opleidingen.

Arbiteropleidingen: er kwam een nieuwe structuur voor de arbiteropleidingen. In het algemeen gesproken bleef de belangstelling voor deze opleidingen iets achter bij de doelstellingen. Voor de bijscholingen en de opleiding tot Nationaal Arbitr was echter een aanzienlijk grotere belangstelling.

Evaluaties: De cursisten waren tevreden over de geboden opleidingen. De waardering lag gemiddeld op 7 of meer.

Beleidslijnen

Het opleiden van kader is een van de kerntaken van de KNSB. Goed opgeleid verenigingskader is onontbeerlijk voor een goed functionerend schaakleven. De KNSB verzorgt alleen opleidingen die sportspecifiek zijn. Voor andere opleidingen kunnen verenigingen elders terecht.

Schaakdidactische opleidingen

De schaaكدidactische opleidingen leiden op tot schaaكtrainer, c.q. schaaكleider op verschillende niveaus. Vanaf 2007 worden deze opleidingen vernieuwd en aangepast aan de eisen die het Ministerie van VWS stelt. Competentiegericht opleiden staat daarbij centraal. De omslag moet eind 2008 voltooid zijn, maar in de meerjarenplanning is ervan uitgegaan dat in 2009 nog enkele aanpassingen gedaan moeten worden.

Bij het competentiegericht opleiden wordt meer dan voorheen uitgegaan van de vaardigheden die de cursist bezit. Omdat voor het behalen van een diploma reeds verworven vaardigheden meetellen, zullen schaaكtrainers en schaaكleiders met ervaring, kunnen volstaan met het volgen van een beperkt aantal modules om een opleiding af te ronden. De trainer heeft zich alleen te scholen op de onderwerpen waarvan zijn kennis onvoldoende is. Dat zal de drempel verlagen om een opleiding te volgen. Daarom is voor de periode 2009 en volgend uitgegaan van een hoger aantal opgeleide schaaكleiders dan in de periode 2003-2006.

Arbiteropleidingen

De arbiteropleidingen zullen grotendeels gelijk blijven. Extra aandacht zal worden geschonken aan het gebruik van de computer bij het organiseren van wedstrijden en toernooien.

Ontwikkeling producten

De belangrijkste wijziging in de periode 2007- 2010 is de herstructurering van de schaakdidactische opleidingen. Daarnaast moet de KNSB attent zijn op nieuwe ontwikkelingen. Waar nodig moeten nieuwe producten in de vorm van workshops, bijscholingen of cursussen worden aangeboden. Denk bijvoorbeeld aan speciale activiteiten voor het onderwijs, de buitenschoolse opvang en het 50+ schaak. Ook moet worden onderzocht of het huidige licentiesysteem, dat niet voldoet, vervangen moet worden door een ander systeem of dat het moet worden afgeschaft.

Uitvoering	2007	2008	2009	2010
Opleiden Jeugdschaakleiders	32	16	-	-
Opleiden Schaaktrainers A	65	30	-	-
Opleiden Schaakleiders 1	-	25	50	50
Opleiden Schaakleiders 2	20	30	30	30
Opleiden Schaakleiders 3	25	50	65	65
Opleiden Schaakleiders 4	-	15	15	15
Bijscholingen StA, SI 2 -3 *	4	4	4	4
Bijscholingen StB, SI 3 -4 *	4	4	4	4
Diverse workshops didactiek *	-	4	4	4
Workshops overgang St – SI.*	-	4	4	4
Opleiden Scheidsrechters A	30	30	30	30
Opleiden Indelingsdeskundigen A	20	20	20	20

Opleiden Scheidsrechters B, c.q. WL-B	10	10	10	10
Opleiden Scheidsrechters C	-	10	-	10
Opleiden Indelingsdeskundigen B	10	-	10	-
Bijscholing Scheidsrechters*	1	-	1	-

Bij opleidingen is uitgegaan van aantallen cursisten. Bij activiteiten die zijn gemerkt met een * is uitgegaan van het aantal activiteiten

Ontwikkeling	2007	2008	2009	2010
Licentiesysteem (onderzoek)	x	-	-	-
Ontwikkelen nieuwe producten didactiek	x	x	x	x
Ontwikkelen nieuwe producten arbiters	x	x	-	-
Herstructurering didactische opleidingen	x	x	x	-
Commissie kadervorming	x	x	x	x

Talentontwikkeling

De KNSB streeft ernaar om het huidige talentontwikkelingsbeleid voort te zetten, en het landelijke trainingsprogramma verder te versterken. Een onzekere factor is hier de door VWS ingezette wijzigingen in de subsidieregels rondom Talentontwikkeling.

Jaarlijks terugkerende activiteiten:

- landelijk trainingsprogramma bestaande uit:
  - Ø Jong Oranje
  - Ø Centrale Jeugdtraining
  - Ø training servicepunten
- internationale jeugduitzendingen:
  - Ø WK-20
  - Ø WJK
  - Ø EJK
- talenten herkennen, volgen en selecteren.

Mogelijke nieuwe projecten:

- inhoudelijke versterking landelijk trainingsprogramma
- toename aantal uren jongste meisjesgroep
- leerlingvolgsysteem (al in ontwikkeling, seizoen 2006/2007 invoeren)
- leerplan, meer inhoudelijk sturing en ondersteuning van landelijke training
- ouders meer informatie verstrekken over voortgang (ouderavond, rapport)
- handelingsaanbevelingen BOK project implementeren
- uitzendingen:
Voor 2006 is het aantal uitzendingen teruggebracht als gevolg van de bezuinigingsoperatie in 2005. De KNSB zal in 2007 onderzoeken of uitbreiding in een andere vorm voor 2008 toch weer mogelijk is. Bijvoorbeeld door middel van lowbudget ondersteuning, het stimuleren van particuliere initiatieven of het zoeken naar sponsors.
- materiaalontwikkeling voor trainers.

Topsport¹

Evaluatie MJB 2003-2006

Nederland hoort bij de sterkere schaaklanden in de wereld. Dit blijkt uit het met enige regelmaat behalen van sportieve successen bij de heren, de dames en de jeugd. Zo werd in 2005 het Nederlandse mannenteam Europees Kampioen. Zhaoqin Peng werd 2e op het EK dames in 2004, en Bianca Muhren behaalde een zilveren medaille op het EJK in 2004.

De doorstroming vanuit Jong Oranje naar de nationale top is zowel bij de jongens als bij de meisjes dermate goed dat de voor de beleidsperiode 2003-2006 geformuleerde doelstellingen achteraf gezien als weinig ambitieus kunnen worden geclassificeerd. De positie van de trainers is bezien over de gehele periode licht verbeterd. Het trainingsprogramma is uitgevoerd zoals gepland, het programma voor de jeugd uitzendingen is na een bezuinigingsoperatie eind 2005 ingekrompen.

Aansluiting bij de top-8 in de wereld

Voor de komende periode zal de KNSB streven naar aansluiting bij de top-8 in de wereld. Dit overeenkomstig de algemeen geformuleerde topsport doelstelling van NOC*NSF. Het door VWS opgezette coachfonds biedt kansen om de bestaande programma's te intensiveren en volwaardige programma's te realiseren. De opzet van de trainingen binnen het landelijk trainingsprogramma van de KNSB is piramidaal. Belangrijk is de mogelijkheid om vanaf de onderste basis (de

---

¹ De tekst in deze paragraaf moet na 1 oktober 2006 (na de al dan niet toewijzing van de subsidie coachfonds) wellicht worden aangepast. Dit geldt ook voor de begroting op dit onderwerp.

kweekvijver in het servicepunt) tot de hoogste top (de Jong Oranje selectie en daarna de nationale top) door te stromen. Deze doorstroming vindt ook daadwerkelijk tussen alle niveaus plaats. Deze logische verbinding tussen talentontwikkeling en topsport is een sterk punt van de trainingsstructuur zoals deze in de afgelopen beleidsperiode volledig tot stand is gekomen. Voor de komende periode is handhaving van deze structuur en extra aandacht voor het schakelpunt tussen talentontwikkeling en topsport (rond 20 jaar) gewenst. De officiële leer methode van de KNSB, de Stappenmethode van Brunia/Van Wijgerden, zorgt ervoor dat alle jeugdschakers in Nederland op een hoogwaardige en uniforme wijze het schaakspel aanleren tot een behoorlijk hoog niveau. Voor de landelijke jeugdtrainingsgroepen is er minder materiaal voorhanden. Materiaalontwikkeling, meer inhoudelijke sturing middels lesplannen, en het door de KNSB ontwikkelde digitale leerlingvolgsysteem moeten de komende beleidsperiode zorgen voor een (nog) beter trainingsprogramma. Implementatie van de handelingsaanbevelingen voortkomend uit het BOK project "Opgeven of Doorspelen?" moet ook zijn vruchten afwerpen.

Topsport projecten 2007 -2010:

Voor de komende periode streeft de KNSB naar het in stand houden van de huidige jaarlijks terugkerende activiteiten. Nieuwe projecten voor 2007 -2010 zijn hieronder opgenomen. Het aanstellen van een bondscoach kan zorgen voor een belangrijke versterking van de bestaande trainingsprogramma's. Speciale aandacht zal er zijn voor het schakelpunt tussen talentontwikkeling en topsport.

Jaarlijks terugkerende activiteiten:

- deelname Olympiade (even jaren) en EK -landenteams (oneven jaren)
- deelname EK -individueel en WK- individueel bij dames en heren
- NK dames en heren (inclusief halve finales)
- ONK Dieren (deels topschaak, deels wedstrijdschaak)
- Meesterklasse competitie (deels topschaak, deels wedstrijdschaak)
- trainingsprogramma's dames en heren
- ondersteuning bieden aan schakers rondom A - en B statussen
- uitbrengen ranglijst (4 x per jaar)
- antidopingbeleid (verplicht vanuit subsidiegever)

Nieuwe projecten:

- aanstellen van een bondscoach middels het door VWS opgezette coachfonds
- topsportstatuut (draaiboek rondom olympiade/ek- landenteams)

Wedstrijdsport/Competitie

Schakers willen schaken. Het wedstrijdschaak en de competitie zijn dan ook bij uitstek kernactiviteiten van de KNSB. Naast alle vertrouwde kampioenschappen en competities start de KNSNB de komende beleidsperiode een onderzoek naar het opzetten van een internetcompetitie.

Jaarlijks terugkerende activiteiten:

- wedstrijdsport jeugd:
  - Ø NJK (14, 16, 20)
  - Ø NJK 12
  - Ø NJK-10
  - Ø ONJK Hengelo
  - Ø Overige NJK's
  - Ø Jeugdclubcompetitie
  - Ø schoolschaak

- wedstrijdsport senioren:
  - Ø NK heren en dames (inclusief halve finales – zie ook topschaak)
  - Ø ONK Dieren en bondswedstrijden (zie ook topschaak)
  - Ø NK snelschaak voor clubteams
  - Ø Open NK snelschaak
  - Ø NK Bedrijven
  - Ø NK Senioren en veteranen
  - Ø NK meisjes- en damesteams

- KNSB competitie en beker competitie
- FIDE rating, toernooien en titelaanvragen
- KNSB rating
- Wedstrijdkalender
- Verhuur Schaakmaterialen
- Swiss master
- mogelijke nieuwe projecten:
- onderzoek naar de mogelijkheden van het opzetten van een internetcompetitie.